

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (54)

door Aimé SMISSAERT (+)

Volgend bericht werd heden tot de bakkers gestuurd :

Oostende, den 10 Maart 1915

Niettegenstaande onze herhaalde verwittigingen worden nog in sommige bakkerijen, onregelmatigheden gepleegd, namelijk met aan personen niet voorzien van broodkaart, brood af te leveren na de vastgestelde uren of nog niet juist het gewicht aan het brood te geven enz.

Het comiteit van rantsoeneering, in, zitting van 8n deze sprak de volgende straffen uit:

Bakker PIERLOOT krijgt binst acht dagen maar de helft van het meel dat hij gewoonlijk verbruikt, om aan een vrouw niet voorzien van rantsoenkaart brood afgegeven te hebben.

Bakker GUILLIER binst een maand dezelfde staf, om brood af te geven 's namiddags zonder kaart en het brood het juist gewicht, niet te geven.

De afgevaardigden van de bakkerij Pierloot, krijgt vier dagen loonaftrek om aan de overtreding van Pierloot medeplichtig te zijn.

In het toekomende zal voor elke onregelmatigheid door de bakkers gepleegd, het sluiten hunner bakkerij voorgesteld worden.

Den adjunktkommissaris
DUBOIS

Deze morgen, van vijf minuten voor 9 ure tot kwart na dit uur, deden de Duitschers proefnemingen met hunne 4 groote kanonnen, opgesteld in het vliegplein – of oude “piste d'entrainement”, op de Vuurtorenwijk. Zij gebruikten, volgens verklaringen van Duitsche officieren, kleine projektielen en lossen van 10 tot 15 schoten per stuk. Eenige bewoners der wijk waren verwittigd geworden de vensters hunner huizen open te laten, doch het bleek dat zulks nutteloos was, want de ruiten daverden nog niet eens en het geschut miek niet meer gerucht dan het gewoon geschut der kanonnen die op de vliegtuigen schieten.

De gasten, die vroeger op hunnen arm een witten band met de letters F.S.D. (Freigestellte Spitsbuten Division ?) droegen en thans de woorden “Eisenbahn Inspection” alsook de matrozen, die op het plein stonden, hadden het moeten ontruimen en stonden in de Fortstraat, achter de peerdenstallen.

Daar wij van de Vuurtorenwijk spreken, de Duitschers hebben de afbraak der villa van M. DE NEUTER, Fortstraat, niet voortgezet; zij braken alleen het gedeelte af dat van uit de zee zichtbaar was.

Door het toedoen van M. KESTELOOT, opziener van het lager onderwijs, en de bestuursleden der Hofbouwersmaatschij van de Kust worden maatregelen genomen om werk te geven aan de alhier, en in de omliggende gemeenten, gevluchte hoveniers van Middelkerke, Westende, Lombartzyde, enz. Ruim 7 hekt. stadsgrond gelegen voorbij de Pottenfabriek van 't Sas, langs de Brugsche vaart, de gronden op de Vuurtorenwijk door de stad aangekocht ten einde er een nieuw kerkhof te maken, een stadsgrond, gelegen bij de mestzate (Frère Orbanstraat) alsmede twee partijen land, op den Conterdam, kosteloos door M. LUCA ten dienste gesteld, zullen door die hoveniers mogen bemest, bezaaid en beplant worden ten einde er groensels te kweken.

De inrichters hebben een dubbel doel voor oogen: 1e de hoveniers toelaten groensels te kweken, ten einde onze bevolking deze zomer van wortels, erwten, spinazie en andere lekkere groensels te gerieven; 2^e hun de middel aan te schaffen versch plantsoen te hebben voor hunne hoveniersgronden. Mochten wij het geluk genieten tegen den zomer van de Duitsche bezetting verlost te zijn. Teneinde de hoveniers te helpen zullen de inrichters hun per dag werk betalen: 1,25

fr per vrouw en 0,25 fr per kind. Van het komiteit maken o.a. deel: MM Hector DEVRIESE, schepen der stad Oostende, KESTELOOT voornoemd, Camiel COLPAERT, hovenier van den koning en Sylvain DEROOSE, hovenier der Koersenmaatschappij. Het komiteit kreeg, vanwege de Kommandantur van Oostende en deze van Brugge, de nodige toelating.

De mestpacht van Oostende zal de noodige mest voor de bemesting leveren. De huurders der gronden van het nieuw kerkhof van de Vuurtorenwijk, die hunnen grond reeds zouden bemest of bewerkt hebben, zullen schadeloos gesteld worden; op hunne vraag nochtans, zullen zij hunnen grond mogen behouden.

* * *

Deze noon verliet de duitsche onderzeeër onze haven.

De duitschers vonden deze dagen, in de slachthuizen CARBON, een uniform van een burgerwacht. Men zeide hen dat het toebehoorde aan een der bureelbedienden. Een duitsche auto bleef deze morgen stilstaan voor het huis van M. Pieter DERYCKER. Een der bureelbedienden van M. CARBON, Euphr. Beernaertstraat, nr 4. Een der inzittenden sprong er uit, klonk en daar men niet te rap open deed, stampte hij schier de deur in. Men deed ten slotte open: het huis werd onderzocht en brieven uit Engeland, van voor de duitsche bezetting dagteekenend, gevonden. M. Pieter DERYCKER werd naar de Kommandantur ontboden en, later naar het gevang geleid.

* * *

Heden deden de duitschers door een smid de deur van het huis van M. Jules VANDERMEULEN-DE CANNIERE, wijnhandelaar, 19 Sint Jorisstraat, openbreken. Zij doorzochten het huis en vonden in de kelderingen een toegemetselde kelder, dien zij met hamers, bijlen en beitels openbraken: zijn vonden er eene groote hoeveelheid fijne wijnen. Deze werden natuurlijk buit gemaakt.

Donderdag 11^e Maart. —

HONDERD ACHTENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Op de markt deze morgen, enkel eene boterboerin; zij had 7 stukken boter in hare mand, meer dan 100 menschen verdrongen zich rond haar, bij zoover dat de politie moest tusschenkomen. Die boter werd verkocht tegen 4 f. de kilo.

Er is nochtans, nog al een beetje boter in stad gekomen doch de boterboerinnen werden op de Smet de Naeyerlaan opgewacht door eene ware processie menschen, die de boter, als 't ware uitvochten! De boter ging daar tusschen 4 f en 4.50 f.

De eieren gingen heden op de markt 11, 12 en 13 centiemen. Heel weinig groensels te krijgen; de wortels gingen 36 ct. de kg, de chicorée de Bruxelles, 60 ct. de kg. (20 ct. min dan verleden week).

Het gemalen vet voor smout te maken staat aan 2.50 f. de kilo en het zwijnevleesch aan 3 frank.

* * *

M. CORNELIS, gemeenteraadsheer, kreeg heden voor de tweede maal het bezoek van 2 duitsche officieren die gansch zijn huis afzochten achter wijn die er zou verborgen zijn. Voor de tweede maal was het nuttelooze moeite.

De heer August BENTEIN, onzer stad, had van de Duitschers een paspoort bekomen om met peerd en kar naar Brugge te rijden. Gister avond tegen aan Sas-Slykens komend, werd zijn peerd zoo onwillig dat hij zich verplicht zag op het Sas uit te spannen en het peerd eten te geven. Dientengevolge kwam hij slechts 10 minuten na 7 ure te huis; hij was niet weinig verwonderd de deur gesloten te vinden, hij klonk, een Duitsche officier, die bij hem inwoont, kwam opendoen en vroeg hem van waar hij zoo laat kwam. M. BENTEIN deed zijn geval uiteen; niemendalle, zij de officier, gij zijt over het uur, gij moet u gaan aangeven aan de wacht.

M. BENTEIN gehoorzaamde. De officier der wacht op het stadhuis, die hem goed kende, kon moeilijk aannemen dat hij voor zulke kleinigheid in moeilijkheden zou worden gebracht en vergezelde M. BENTEIN tot aan zijne woning, waar tusschen beide officieren eene hevige woordenwisseling plaats greep.

Deze morgen moest M. BENTEIN naar de Kommandantur, waar hij 20 mark mocht afspinnen!

Sedert eenige dagen zijn de Duitschers bezig met het water onzer Koophandelsdokken (1^e, 2^e en 3^e bassin) alsook dit der Brugsche vaart af te trekken. Zekere menschen meenen dat zij zulks doen om de overstroomde landen droog te trekken.

Zulks is onjuist; de ware reden is dit te zoeken in het feit dat, door het heen en terug varen, op zeer onstuimige wijze der Duitsche stoomboot, de oevers der vaart oneindig veel hebben geleden en onmogelijk de drukking van het water kunnen houden.

Thans varen ieder dag 2 Duitsche motorbooten Brugge waarts op en keeren er 2 terug.

Er dient aangestipt te worden dat sedert een paar dagen Oostende wederom krioelt van Duitsche marinesoldaten.

Heden werden verscheidene personen van Sas-Slykens (o.a. MM. SAMIJN, E. VYNCKE, J. COULIER) tot boeten van 20, 25 en 100 mark veroordeeld, voor het houden van niet aangegeven duiven.

Vrijdag 12^e Maart. —

HONDERD NEGENENVEERTIGSTE DAG DER BEZETTING

Sedert de Duitschers hier hunne intree deden, trokken pastors en onderpastors der stad de hun toekomende Staatsvergoeding. Het stadsbestuur komt te beslissen hen een voorschot van een trimester dezer vergoeding te doen.

Prins Eitel-Friedrich van Pruisen, zoon van den Kaiser, is heden in stad geweest. Hij middagmaalde om 12 ure in Hôtel Royal Phare op den Zeedijk. Ziehier de spijskaart:

Austern
Vorspeisen
Kraftbrühe mit Trüffeln
Filetstück mit Bearnaise Sauce
Und Grüne Bohnen
Reis mit Früchte
Obst

(oesters, voorspijs, bouillon met truffels, ossenfilet met bearnaise saus en groene boonen, rijst met fruit, fruit. De oesters moesten gebakken opgediend worden).

De hertog en de officieren, die zijn maal deelden, kraakten eenige flesschen wijn en bleven tot rond 2 ure aan tafel. Niemand mocht spreken of gerucht maken in de zaal waar die groote heren zaten.

Het dejeuner had plaats in eene zaal, voor de deuren derwelke schildwachten stonden.

Na afloop van het maal drukte de Prins aan de kassierster van het Hotel zijne tevredenheid en tevens den wensch uit bij een nieuw bezoek aan Oostende terug te keren.

Gister had de duitsche plaatskommandant zich naar het Hotel du Phare begeven ten einde al de noodige veiligheidsmaatregelen te nemen.

Wij spraken hooger (Woensdag 3^e) van den werkman der statie, Petrus CANIPEL. Zijn vader mocht hem heden een bezoek brengen: hij kon zien dat benevens zijn zoon nog verscheidene andere gevangen opgesloten zitten, o.a.: een knecht van den kamionneur BOCKHOUDT, die over 37 dagen door 2 duitsche soldaten opgeëischt, moest medehelpen aan het opladen van pianos. Deze waren waarschijnlijk gestolen, want de knecht in kwestie werd voor diefstal beticht en aangehouden. Tot hiertoe werd hij niet onderhoord; 2n de politieagent Victor LESAFFRE, zondag aangehouden; 3n de bemanning van het stoomsloepken B. 144, op woensdag 3n dezer dicht bij het Weststaketsel gezonken. Wat nu de zoon CANIPEL betreft, hij werd slechts maandag naar de Kommandantur geleid, alwaar, niettegenstaande de verklaring ten zijnen gunste van den meesterknecht, een duitsche officier hem toesnauwde: "gij zult 4 dagen op water en brood zitten!". Hij werd diensvolgens naar de kazerne teruggebracht, doch, in plaats van water en brood kreeg hij eten gelijk de soldaten. Deze avond zal hij losgelaten worden, evenals Jozef DEFEBERE, de garçon van het Hôtel du Phare, wiens aanhouding wij gemeld hebben.

* * *

Sedert een paar dagen loopen twee aardige nieuwstijdingen in stad: de eene heeft betrekking op eene reis in auto, in Oostende en in 't omliggende, gedaan door Majoor VANDEPUTTE, van 't 3^e linie, vergezeld van een Engelsch officier. Beide zouden, in duitsche officieren verkleed, overal heel gemakkelijk doorgekomen zijn en zonder de minste moeilijkheden hier in stad, aan den Vuurtoren, te Leffinghe, enz. alles hebben afgezien. Aan personen, die hen ontmoet en herkend hadden, vroegen zij te zwijgen tot zij een paar uren weg waren. De duitschers zouden op de hoogte der reis van de twee officieren gebracht zijn geworden, en, vandaar, de maatregelen door de duitsche overheid genomen aan Petit Paris en op het Sas-Slykens (het tegenhouden der aankomende autos en het nazicht der paspoorten van de inzittenden).

De tweede nieuwstijding loop over een zegepraal die de Franschen zouden behaald hebben in 't Zuiden van West-Vlaanderen; zij zouden zelfs Kortrijk heroverd hebben !

Uit vertrouwbare bron vernemen wij dat de reis, of liever, de rit in auto van Majoor VANDEPUTTE en zijn gezelschap over 4 of 5 weken plaats greep: zij hadden brieven bij zich van de Belgische soldaten, van Leffinghe afkomstig en gaven ze af in de herberg van Pieter COGGHE, tusschen de Hooge Barriere (Steene) en het Leffingsch kalsijtje.

Wat nu de andere nieuwstijding betreft, wij hebben geene de minste bevestiging kunnen bekomen, en, alhoewel de inname van Kortrijk door de Bondgenoten ons diep verheugen zou, kunnen wij er nogtans moeilijk geloof aan hechten.

Heden werd in de Volkskeuken der Kath. Volksbond het volgende bericht gemaakt: "Tengevolge van den opslag op 't bier, vleesch en alle etelijke waren zijn wij verplicht de prijs van het noenmaal te brengen op 30 centiemmen, te beginnen van Maandag, 15 Maart aanstaande.

Zaterdag 13^e Maart. –

HONDERD VIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Wij bemerken heden op het kerkhof dat, in den zoogenaamden geuzenhoek, de 5 rijen graven van duitsche soldaten thans gevuld zijn. Duitsche soldaten zijn bezig de graven te schikken in terpen, met graszoden afgezet – op iedere terp een kruis en op enkele uitzonderingen na, zwart geschilderd. Wij zagen verscheidene onzer stadsgenoten bezig rond de kruisen op de graven der Belgische en Fransche soldaten driekleurige linten te doen - ieder dezer kruisen draagt eene kroon, geschenk van die stadsgenoten, dewelke niet vergeten hebben dat de jongens, die in de schaduw dezer kruisen den eeuwigen slaap slapen, hun leven offerden voor ons geliefde Vaderland ! Ook de graven der 5 gendarmen, te Snaeskerke gesneuveld, zijn niet vergeten geworden.

Heden kwamen 35 waggons kolen toe voor rekening van M. Oscar HELSMOORTELE. Zij komen van den Borinage en worden 58 fr. De 1.000 kilos verkocht.

Bij bakker Arthur GUILLIER, Visschersplaats, deden de duitschers heden een onderzoek en vonden een uniform van kanonnier der burgerwacht, een uniform van wacht der burgerwacht en een velo, en verscheidene kleedingstukken van Belgische of Engelsche soldaten. Zij stampten ook de deur in eener kamer, waarin duitsche soldaten gelogeerd hadden, doch vonder er niets. GUILLIER moest met zijne kar de velo en kleedingstukken naar de Kommandantur voeren, alwaar, ondervraagd zijnde geworden, hij verklaarde de kleedingstukken gekocht te hebben aan M. Jozef MAROTE, loodgieter eveneens op de Visschersplaats wonende. Hij werd niet aangehouden doch moest onmiddellijk 20 mark boet betalen.

Mejuffer Mathilde MAROTE, dochter van voornoemde heer MAROTE, werd dan ter Kommandantur geroepen.

Zondag 14^e Maart. –

HONDERD EENENVIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Deze morgen, had, zooals iedere Zondag, in de HH. Petrus en Paulusker om 9 ure, eene duitsche militaire mis plaats.

In de kerken werd aangekondigd dat de vluchtelingen, te Oostende verblijvende, hunnen Paaschplicht mogen volbrengen in de kerk der parochie welke zij bewonen.

Onder de duitsche werklieden (der Freigestellte Spitzbuten Division) zijn er nogal veel die de vereischte gestalte niet bezitten, om in Duitschland soldaat te spelen. Zij hebben thans bericht gekregen dat ze morgen naar hun vaderland moeten terugkeeren.

* * *

Heden kwam schepen DEVRIESE terug van zijne reis naar Brussel: hij brengt 265.000 fr. Mede, nl. 200.000 fr. der leening van een half miljoen over eenige dagen aangegaan met het Gemeentekrediet en 65.000 f. voortkomende van het Nationaal Hulpkomiteit.

Heden nacht werd ingebroken in het Hôtel de Londres, op den Zeedijk: de dieven (duitschers of vrienden er van want na 7 ure mogen de deftige menschen op straat niet meer) zijn door een keldergat gedrongen en hebben eene groote hoeveelheid wijn gerobberd.

Deze morgen werden 6 herbergiers van de Vuurtorenwijk door de duitschers betrapt op heeterdaad van verkoop van genever. Het zijn de genaamde: Louis CROCHART, Blankenbегhestraat; Pieter BENTEIN, id.: Celine DEBROCK, echtgenoot HUYS, Noordstraat; Leonie MAERTENS, echtg. Alfons DAVID, Ant. Mouquéstraat; Constant LAGAST, Vuurtorensteenweg en René DEWAELE, Stokersstraat. De eerste, die reeds éénmaal gestraft waren geworden, om den eenen of den anderen reden; kregen elk eene boete van 250 mark, de laatste kwam er af met 125 mark. Toen de duitschers binnenkwamen bij Louis CROCHART, stak een der meisjes eene flesch genever onder hare voorschoot en poogde ermede bij eenen geuur binnen te vluchten – doch de duitschers waren slimmer als zij!

* * *

Aan de tramstatie, brug naar de Vuurtorenwijk leidend, alsook aan 't rondpunt van Petit Paris waar gewapende matrozen, eene roode vlag in de hand, de aankomende autos doen stilhouden, hangen groote plakkatenwaerop te lezen staat: "Kraftfahrzeuge Halt. Überwachungsstelle (Automobielen hal. Onderzoekplaats).

De duitsche overheid komt te beslissen dat alle vrouwspersonen, die het beroep van herbergmeid of herbergwerkvrouw uitoefenen, zich Dinsdag toekomende moeten onderwerpen aan het geneeskundig onderzoek in het huis der Karel Janssenslaan juist gelijk de publieke vrouwen en andere ontuchtige bucht. Welke tergerijen zullen de "sauerkrautfresser" nog uitvinden? Alle herbergmeiden of werkvrouwen zijn toch geene....slonsen!

* * *

Deze namiddag viel, over Raversyde, een duitsch vliegmachien, dat door kogels der Bondgenoten doorschoten was geworden, in de zee: de twee vliegeniers, die er in zaten, konden zich al zwemmend redden.

Van morgen af mogen de weinige mannen van Leffinghe, die een paspoort kregen om naar Oostende te komen, hunne gemeente niet meer verlaten.

ZESDE MAAND DER BEZETTING

Maandag 15^e Maart. –

HONDERD TWEE EN VIJFTIGSTE DAG DER BEZETTING

Op de markt gingen deze morgen de groensels (er waren er niet veel): de wortels 0,50 f. de kilo; enkele bloemkoolen 0,20 tot 0,30 f. stuk; de rapen 0,05 f. stuk; de selder 0,15 f. de bond.

Rond 9 ure stond voor de "charcuterie" Bogaerts, Groote Markt, een duitsche coupé (soort van rijtuig), op hetwelk een stembus stond vol met zwijnsproeten. Tot wat het materieel onzer kiezingen toch dienst doet.

Rond hetzelfde uur kwamen op de markt 2 duitsche onderofficieren groensels koopen bij Julie DEVINCK, vrouw Désiré MUYLLE, groenselvrouw te Middelkerke. De vrouw weigerde groensels te verkoopen tegen bons; de politie werd bijgeroepen en gedwongen haren naam te vragen. De 2

onderofficieren vroegen dan haar paspoort, bevolen haar seffens op te kramen, haar verbiedende nog naar de markt te komen.

Deze morgen kwam een mof bij beenhouwer Henri DECLERCK, Kristinastraat 62, achter 3 kilos Leberwurst en cervelas. Hij bood bons in betaling aan. De vrouw antwoordde dat zij met de bons niets kon doen, daar zij ieder avond haar koopwaren moest betalen. Daarop zei de matroos: "Ik kan daar niets aan doen, wij moeten toch eten. Gij moet maar naar het stadhuis gaan en u doen betalen, en wilt gij mij niet gauw geven wat ik vraag, ik pak ze en pak ook de twee hammen (hespen) die daar hangen". "Die hammen, bemerkte de vrouw, hooren toe aan andere personen". "Dat gaat mij niet aan, ging de duitscher voort, ik zal ze pakken zoo ik niet bediend geraak!". Goedschiks, kwaadschiks moet de vrouw hem gerieven.

* * *

Deze morgen ging het zwijn (naam door onze bevolking geheven aan den duitschen vastliggenden luchtbal) over de wijk Boterput.

Rond 10 ure werd tot driemaal tot het geschot van mitraljeuzen gehoord.

* * *

Heden nacht werd nog eens, en op dezelfde wijze als gister, ingebroken in het Hotel de Londres, Zeedijk. Andermaal werden wijnen weggecijferd.

* * *

Middelkerke werd heden, uit zee beschoten, o.m. werd de doening van den hovenier Désiré MUYLLE vernield.

In de gemeente werden vele soldaten gedood alsook eenige burgers. Eene bom viel tusschen eene kompagnie matrozen waarvan er een vijftigtal gedood werden.

* * *

Van heden af kost het glas bier in de Cooperatief der Staatsbedienden 12 centiemen; - geene "jetons" worden nog aan de klanten gegeven.

In vele herbergen is de prijs van het glas bier eveneens met 2 centiemen verhoogd - in zekere, met 5 c.